

Werksessies Anders organiseren, anders formeren

Ervaringen en tips van deelnemers aan de masterclass Anders organiseren, anders formeren op 30 september 2020

Anders organiseren in de school

Algemeen

- Daag teams en scholen uit om met ideeën te komen om het anders te doen en geef hier ook de ruimte voor.
- Zoek naar wat plezier geeft.
- Onderzoek de mogelijkheden van flexlessen en leertuinen. In een aantal RAP-regio's wordt gewerkt met leertuinen, waarbij leerkrachten en teamleiders de ruimte krijgen om letterlijk buiten de box te denken. Daarmee ontstaat draagvlak in de organisatie en krijgt vernieuwing in de regio een stimulans.
- Benut de mogelijkheden van onlineleren en 'flipping the classroom'.
- Werk met leerzones: bied verschillende vakken naast elkaar aan in blokken en laat leerlingen kiezen wat ze nodig hebben. Zet coaches en lesinstructeurs in voor de dagstart (coaching) en voor het einde van de dag (huiswerkbegeleiding).

Inzet ander soort personeel

- Kijk op een andere manier naar het personeelsbestand en stimuleer een bredere acceptatie van andere professionals in het onderwijs.
- Zet meer OOP'ers in voor ondersteuning in de lessen, of onderwijsassistenten of coaches.
- Geef instructie aan meerdere klassen tegelijk en werk daarna met lesassistenten of zet studenten in als ondersteuning.
- Zet hybride docenten en professionals in om het onderwijs te versterken.
- Verander de mindset en denk breder dan je eigen werk. Gebruik de ervaringen opgedaan met Sterk Techniek, maak de verbinding en betrek gastdocenten en het bedrijfsleven uit de omgeving bij het lesgeven, zoals nu gebeurt met Brainport in Eindhoven.

Anders kijken naar teams en functies

- Stuur als school op het centraal stellen van de persoonlijke ontwikkeling van de leerling en richt functies op basis daarvan in.
- Kijk welke taken van de leerkracht op een andere plek te beleggen zijn, zoals toetsen maken, mentorschap van de leerlingen en specialistische kennis.
- Zorg voor meer ruimte voor differentiatie in rollen, taken en functies, zodat ambitie en talenten van docenten meer tot hun recht kunnen komen. Een (traditioneel) taakbeleid vormt een belemmering voor anders organiseren.
- Denk niet vanuit taakuren, maar vanuit bevoegdheden, skills, kwaliteiten en interesses van medewerkers.
- Bied takenpakketten aan in plaats van losse taken. Denk aan stagebegeleiding, mentoraat, begeleiding startende leraren.
- Houd bij taakverdeling ook rekening met levensfase.

- Laat het functiegebouw met functie-omschrijvingen los en beschrijf in plaats daarvan werkgebieden en rollen. Denk aan werkgebieden als: directie, advies, onderwijsgevend, onderwijsondersteunend, beheer. In een gesprekscyclus kiest iedereen dan de rollen die hij/zij wil vervullen en bespreekt die in het team.
- Geef teams meer verantwoordelijkheden, inclusief budgetten die ze naar eigen inzicht kunnen besteden voor het onderwijs in hun team.
- Werk in onderwijseenheden van 6 à 7 fte die verantwoordelijk zijn voor een clubje leerlingen en die leerlingen optimaal kunnen bedienen. In die kleine eenheden kunnen ze strategieën sneller aanpassen en goed inspelen op tekorten. Dit is een uitwerking van 'Blauwdruk van de emergente school' van Ben van der Hilst.

Anders organiseren op regionaal niveau

- Zet in op een personele unie of regionaal mobiliteitscentrum om het zo makkelijker te maken om leerkrachten en overig personeel op meerdere scholen bij meerdere besturen in te zetten. Nu gebeurt dit al bij een paar regio's door detacheringsovereenkomsten af te sluiten.
- Leg op regionaal niveau een database aan met namen van mensen die graag hybride willen werken. In de verkenning ligt de focus op wat je kan brengen op schoolniveau en niet zo zeer op regionaal niveau.
- Praat in de regio over de inzet van meer generieke functies om het vakniveau los te laten en samen dingen op te pakken.
- Maak regionaal afspraken over de opvang van kandidaten die de overstap willen maken naar onderwijs en zich willen oriënteren. Als de ene school daar geen tijd voor heeft, is er wel een andere school in de regio.
- Maak in het regionale netwerk van schoolopleiders afspraken over plaatsing, matching en begeleiding.
- Leg collectieve personeelsbudgetten aan voor ziektevervangning en zorg voor collectieve formatieruimte: een buffer om in de regio samen te voorzien in een deel van de formatie. Geef op iedere school elke vaksectie extra fte-ruimte. Dan is het makkelijker om actief samen te werken en andere scholen te helpen.